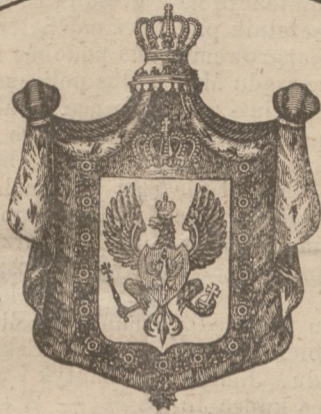

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal.
20 Sgr. na całe Prussy 2 Tal.

INSERATY:

1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na 1 szerokości
przyjmują się tylko w Ekspedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Berlin, 28. Listopada. — Komisya jurydyczna postanowiła wczoraj wnieść o tymczasowe wypuszczenie na wolność pana Sulezkiego, nie zaś o uwolnienie tymczasowe dwóch innych także wybranych na deputowanych Dr Niegolewskiego i Szumana.

Wiedeń, 28. Listopada. — Na posiedzeniu wczorajszym rady gminnej uczynił wniosek Mühlfeld osnowy następującej: rada gminna zechce uchwalić adres do cesarza w imieniu stolicy Wiednia, w którym mają być wynurzone uczucia względem obrony praw Holsztynu z prośbą, aby cesarz poparł silne wdanie się w tę sprawę związku niemieckiego, z pominięciem kwestyi o prawa sukcesyjne tego kraju. Wniosek przyjęto.

Hamburg, 27 Listopada. — Policya zamknęła biuro towarzystwa szleszwicko holsztyńskiego.

— Urzędnicy miejscy w Eiderstedt w Szleszwiku odmówili przyjęcia homagialnej.

Monachium, 28 Listopada. — Jenerał adjutant króla baron Tann przybył tu z Rzymu i przywiózł postanowienie królewskie w sprawie szleszwicko holsztyńskiej. Król sam wkrótce tu przybędzie.

Darmstadt, 27 Listopada. — Minister Dalwigh odpowiedział prezesowi zawiadomijącemu go o wczorajszej uchwale izby deputowanych, że rząd gotów jest do wszystkiego w obronie praw księstw w skutek tego dał stosowne instrukcje posłowi przy bundestagu.

Sztutgard, 27 Listopada — Na posiedzeniu dzisiejszem izby deputowanych odpowiedział minister spraw zagranicznych na odczytaną interpelacją Seegera i towarzyszy z dnia 24 b. m.: na dniu 23 Listopada 1852 r. ówczesowy rząd wirttembergski przystąpił niestety do londyńskiego protokołu; Dania atoli w przeciagu lat 10 tak gwałciła układ zawarty w tym protokule londyńskim, że terażniejszy rząd nieczuje się nim związany. Prawo sukcesyjne ma związek ściśle zbadać. Jeżeli uzna księcia Augustenburga, natenczas może tenże żądać zdobycia bronią Holsztynu. W tym duchu zda sprawę królowi. Poseł wirttembergski przy bundestagu otrzymał instrukcją względem poparcia wniosku o niezwłoczne obsadzenie księstw Holsztynu i Lauenburga.

Berlin, 28. Listopada. — Najj. Pan raczył nadać tajn. dyrektorowi kancelaryi przy ministerstwie handlu, przemysłu i robót publicznych, radzcy kancelaryi Lange, tytuł tajnego radzcy kancelaryi.

Berlin, 27. Listopada. — Bundestag odroczył swoje posiedzenie czwartkowe na sobotę, ponieważ jeszcze nie nadeszły wszystkim posłom instrukcje. Jakiś to już donieśli, komisya do spraw księstw wnieście o wyłączenie posła duńskiego. Dowiadujemy się, że na onegdajszym głosowaniu bundestagowem pod tym względem dwa głosy przeciw pięciu odzywały się przeciw temu wnioskowi, a temi głosami były niemniej nie więcej jak głosy dwóch wielkich mocarstw niemieckich. Z tego wypadałoby, że Prusy z Austryją na jednym stoją stanowisku ze względu na protokół londyński. Równie większość komisji niema zamiaru tak rychło rozstrzygnąć kwestyi sukcesyjnej na rzecz księcia Fryderyka. Nie chce też przypuścić posła holsztyńsko-szleszwickiego. Nawet na utrzymanie tej kwestyi otwartej zdają się Prusy nieprzystawać. W miarę wielkości swej zbliżają się średnie państwa niemieckie do większych w swych zapatrywaniach się na sprawę szleszwicko-holsztyńską, a im są mniejsze, tem radykalniejsze w odzywaniu się za tą sprawą. Miasto Hamburg mające wiele interesów w Danii, a najwięcej w Anglii zakazało nawet biur werbowniczych u siebie dla Holsztynu i Szleszwiku. Anglia nazywa agitacye Nationalvereinu i drobnych państw niemieckich w sprawie tych księstw wielką burzą w szklance wody. Austryja nie pozwoli

nigdy na tworzenie się towarzystw prywatnych, któreby zbierały pieniądze i broń na wyprawę do Holsztynu i Szleszwiku, bo ma podejrzenie, aby broni i pieniędzy na coś gorszego nie użyły. Jenerał Baudissin w Hamburgu, który się z początku ofiarował ochotnikom niemieckim na dowódcę do Holsztynu, oświadcza teraz po dziennikach, że cofa swe oświadczenie. Dano także do zrozumienia magistratowi berlińskiemu, aby się nie wdawał w politykę i niezajmował Szleszwikiem i Holsztynem, gdyż to nienależy do jego atrybucyi, tylko sprawy miejskie.

— obrońca aresztowanego Lasalla adwokat Holthof wyjednał jego wypuszczenie za kaucyą 3000 tal. Oskarzenie o zdradę stanu przeciw niemu zamiesione, odnosi się do jednego ustępu w piśmie ulotnem Lasalla do robotników, z powodu wyboru pierwotnych wyborców.

— Podczas rugów w izbie deputowanych, chcąc dowieść nieważności wyboru w obwodzie brodnickim sędziego Łyskowskiego, przytoczył p. dep. Hennig, że landrat Young tendencyjnie podzielił obwód, nieuwzględnił większych posiadzcielei, aby tylko nie dopuścić wyboru postępowca niemieckiego. Podsuwanie takich powodów zbito przeciwnym a wiadomym dowodem, że p. Young wcale niemał na myśli popierać sędziego Łyskowskiego, którego nawet, jak wiadomo powszechnie, oskarżył o jakieś agitacye, wtrącił do więzienia i źle się obszedł, za co landratowi wytoczono proces dyscyplinarny. Nie można więc landrata posądzać o tendencyjne przeprowadzenie na deputowanego pana Łyskowskiego. Izba nakoniec uznała prawomocność wyboru pana sędziego Łyskowskiego.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 25 Listopada. — Wczoraj uwięziono wielu urzędników, a dziś znów dopełniono ich liczby nowymi kolegami. Nie wymieniam wszystkich nazwisk, bo niepodobna dla ich mnóstwa ich wyliczać, tylko powiem, że między nimi znajduje się dyrektor w wydziale przemysłu spraw wewnętrznych Łuszczewski, ojciec improwizatorki znanej pod nazwiskiem Deotymy. Gdy go obudzono i rozkazano udać się do cytadeli, wdział na siebie uniform urzędowy, okryty czterema rosyjskimi orderami, ale to wszystko nic nie pomogło. Wzięto go równie jak innych do cytadeli. Nakazano im przysposobić się do dalekiej podróży sybirskiej, gdyż jutro o 6 godzinie będą wywiezieni koleją żelazną do Rosyi bez żadnego wystuchania protokularnego. Przeznaczono dla każdego 200 rubli na podróż. onegdaj odszedł już jeden transport na kolei żelaznej do Syberyi z 600 osób złożony, między którymi także znajdowały się damy. Moskwa szaleje z mieczem i ogniem w rękę a Europa z założonemi patrzy rękoma na szaleńca. Jutro znów odchodzi transport ze świeżo aresztowanymi.

— Dziennik Powsz. zaczyna teraz zbijać po moskiewsku wiadomości podawane przez dzienniki zagraniczne o torturach, morderstwach, rabowaniach, wywożeniach na Sybir popełnianych przez Moskali, prostem zaprzeczeniem, gdy dzienniki zagraniczne podają fakta, dnie, sprawców i ofiary po nazwisku. W brew tych dat Dziennik zapiera wszystkiemu, a nawet temu, że Moskale biją różgami kobiety ciężarne, że w okręgu 8. policyjnym kazał przełożony policyi 75 batów wyliczyć obywatelowi za to, że go złodziej oskarżył, iż on mu ukradł 700 rubli, a w sądzie potem się okazała niewinność oskarzonego, a wina skarżącego, który był karany kilkakrotnie za kradzież.

Warszawa, 23. Listopada. — Przedwczoraj wykonano znów karę śmierci przez powieszenie na Józefie Piotrowskim, o którego aresztowaniu przed kilku tygodniami donosiłem, egzekucya odbyła się na stoku cytadeli. Piotrowski pełen zdolności, niezmordowanej pracy i poświęcenia, popadłszy w ręce Moskwy, mimo tortur mu zadawanych, nikogo nie skompromitował.

Z gubernii augustowskiej dochodzą nas wiadomości najokropniejsze o postępowaniu barbarzyńskim wysłańców Murawiewskich. Wsie i miasta wyludnione jak po przejściu Tatarów, wiele majątków ziemskich zniszczonych zupełnie, a często z ziemią zrównanych, lasy popalone, słowem, toż samo zniszczenie, co na Litwie. Jenerał Baklanow przybywszy do Łomży, rozkazał urzędnikom w mundurach galowych stawić się przed swoim mieszkaniem i tam powtórnie rozkazał wykonać przysięgę na wierność carowi, a gdy obecny temu podprokurator sądu poprawczego Antoni Troczewski przedstawił mu, że urzędnicy sądowi

wszyscy już raz przysięgę wykonywali, oburzony tem oświadczeniem saptara, publicznie najokropniej skatować go kazał.

Zdaje się, że Murawiew niezadługo wtargnie do samejże Warszawy, bo rządy swoje rozpoczyna już po gubernii warszawskiej. W zeszłym tygodniu przybył do naczelnika powiatu stanisławowskiego w Mińsku, miasteczka o 5 mil od Warszawy odległego, jakiś praporszczyk i wężwał go do zdania służby w jego ręce, okazując mu swą nominację na ten urząd przez Murawiewa podpisaną. Naturalnie, że naczelnik pan Rzymski wozwaniu temu niechciał zadość uczynić, przedstawiając owemu praporszczykowi, że powiat stanisławowski nie należy do zarządu Murawiewa; kiedy jednak praporszczyk oświadczył, iż w razie dłuższego oporu użyje władzy wojskowej i wyeksmituje naczelnika, pan Rzymski widział się zniwolonym ustąpić i przybył do Warszawy z zażaleniem do komisji spraw wewnętrznych. Pan Ostrowski jak zwykle oburzył się ogromnie na nowy ten gwałt i natychmiast przedsięwziął odpowiednie kroki dla zwrócenia pana Rzymskiego na urząd bezprawnie mu wydarty, wszakże dotąd te środki energiczne skutku nie odniosły, a praporszczyk na dobre rozgospodarował się w Mińsku.

Aresztowania hurtowne odbywają się z zwykłym trybem, pomiędzy uwięzionymi przedostatniej nocy znajduje się: doktor Helbich, pisarz sądu apelacyjnego, Merdczyński, podprokurator tegoż sądu, Jabłoński i pani Kwiatkowska, matka przebywającego za granicą kupca Józefa Kwiatkowskiego. D. P.

Z Mazur, 23. Listopada. — Donoszę wam fakt, który mi opowiedano, a ponieważ rzecz działa się nad pruską granicą, może ją także znajdziecie w pruskich gazetach. Dn. 21. Listopada w pobliżu pruskiej granicy w okolicy Suchoroża (jest to wieś pruska pograniczna) napadli dońscy kozacy czterech bezbronnnych obywateli udających się do Prus. Ci chronią się ucieczką, kozacy zabijają Szarskiego strzałem na samej granicy, drugi obywatel Ciesielski pada kulą w piersi ugodzony, już na pruskiej stronie. Trzeci, Marcinowski, spokojny obywatel, umarł dnia tegoż samego z ran otrzymanych dostawszy się do pruskiej wsi Suchoroża; otrzymał od Dońców w rękach pruskich wieśniaków już będąc, dwanaście ran w głowę i ręce, białą bronią zadanych. Księdza Gullera już przedtem dognął kozak; ksiądz dawszy mu garść rubli był przez niego puszczony na wolność, ale kozak go wskazał towarzyszący, którzy go zrabowali i poranili, lecz jest nadzieja, że z ran się wyleczy. D. P.

Wilno, 24. Listopada. — Dzisiejszy Kuryer Wileński ogłasza dwa wyroki śmierci, wykonane na polskich powstańcach. W Poniewiezu rozstrzelano Konstantego Puchaczewskiego, który przez 7 miesięcy walczył w szeregach powstańców i w miasteczku Bojnarowie został wzięty w niewolę. W Przasnyszu rozstrzelano Orlika, dowódcę oddziału powstańczego w Płockiem. Prawdziwe nazwisko Orlika wedle Kuryera było Cielecki.

Z Lubelskiego, 21. Listop. — Kilka naszych oddziałów przeszedłszy z lubelskiego za Bug na Wołyń, wzmocniwszy się znacznie nowymi ochotnikami, powrócili na powrót w nasze województwo. Podszedłszy pod Puchaczów w d. 17 t. m. a dowiedziawszy się, że w tymże mieście są Moskale, napadli na nich i wyparowali z miasteczka; potyczka nie długo trwała dla ciemnej nocy; z tego powodu rezultat w zabitych i rannych Moskali mało znaczący. Pobity oddział moskiewski był wysłany z Lublina dla wymuszenia opłaty podatków.

Dnia 20 t. m. Emanow stojący w Tomaszowie, dowiedziawszy się, że oddział Rudzkiego w połączeniu z oddziałem konnym Kryszińskiego ukazał się w okolicach Aleksandrowa, pospieszył z dwoma rotami piechoty i 50 ułanami przez Józefów do Aleksandrowa (piechota była więziona na podwodach). Przybył tam właśnie w pół godziny po przejściu naszych, rozpytując się włościan o kierunek napotkał na ślady, w którą stronę nasi poszli; lecz nie mając ochoty walczyć z uzbrojonymi, poszedł do Łukowa, a ztamąd powrócił do Tomaszowa.

Moskwa w ogóle niema ochoty potykać się z naszymi, nie są to bowiem bezbronnymi ludźmi z pierwszych dni powstania, ale żołnierze wyrobieni trudami i bojem.

Dzisiaj, tj. 21 t. m. cztery rot piechoty moskiewskiej, 2 armat i oddział kozaków ukazały się w Tarnogrodzie, rozstawiając pikietę aż do wsi Rożańca, ale dość grzecznie obchodzili się z mieszkańcami.

W Potoku dziś także była wielka rewizja, głównie w kościele, gdzie dzieć moskiewska nie szanując pokoju umarłych ani przybytku Bożego, odrywała podłogi, rozbijała skrzynie ze światłem, kopała groby umarłych na dawnym smętarzu. Między oficerami moskiewskimi kierującymi policyjną tą czynnością, znajdował się starozakonny Petrow od strący granicznej zruszczały szpieg i denuncyant swoich własnych kolegów, a którego oficerowie między sobą cierpią.

Wskutek zapewne nieporozumień Miednikowa z Kostandą, pierwszy ma wyjść ze swoim pułkiem do Opola, a w miejsce jego ma przybyć słynny z rabunków Emanow. Kostanda idąc w ślady Murawiewa, zaczyna wydawać rozporządzenia świadczące o jego zamiśle prowadzącym i chęci z bogactwa się naszym groszem; i tak ogłosił, że jeżeli na czym terytorium znajdą kogo zabitego, właściciel zapłaci kary 150 rs.

W Janowie dotąd jeszcze jest 60 więźniów. Niedawno wywieziono księdza Chiliczowskiego proboszcza z Goraja, który już raz był posłany do Wołody, a teraz powtórnie posłany na posilenie. Z drogi odesłano matce skazanego suknie kapłańskie, a zapewne ubrano go w aresztanckie. Sakra ze skazanego nie została zdjęta.

Wspomniałem już w przeszłym liście, o potyczce pod Bojanówką stoczonej 4 t. m. w której walczyła głównie jazda pułkownika Wierzbickiego. Dzisiaj dodam o tej potyczce parę szczegółów. Jazda nasza, — której jedną częścią dowodził rotmistrz hr. Ludwik Mycielski, tenże sam, który jeszcze w Marcu ranny był w potyczce pod Grochowiskami, a następnie dowodził krótko małym oddziałem konnym w województwie krakowskim, — rozbiła oddział jazdy moskiewskiej, lecz goniąc ich

wpadła na bagna. Tutaj rotmistrz Mycielski, oraz oficer Finke ugrzęzłszy z koniem w bagnie, otoczony był przez Moskali i po walecznej obronie ubiwszy kilku Moskali, zginęli obaj chwalebną śmiercią za ojczyznę. Cz.

Francya.

Paryż, 26. Listopada. — Odpowiedź rosyjska na propozycją kongresową tu nadeszła, jest aktem najgrzeczniejszym w swoim rodzaju, ale też najchytrzejszym, na jaki się zdobyć można. Tylko stare Bizantium na podobne fortele się zdobywało. »La repons russe est le document le plus poli, mais aussi le plus perfide, que cette puissance ait adressé á la France. Takie się upowszechniło zdanie po Paryżu. Tem bardziej to zadziwia, że liczono w Paryżu na pewno, iż odpowiedź będzie przychylną i przyjmie bezwarunkowo propozycją. Kongres z każdym dniem traci na widokach, a samo stanowisko Anglii i Austrii zajęte wobec zaproponowanego kongresu, jużby wystarczyło na jego rozbicie. Z tego powodu cesarz Napoleon, jak zwykle, ucieczie się znów do publicystyki i wyda broszurę »Napoleon III. et le congrés.« Być może, że również nią narobi wiele wrzawy, jak swą mową od tronu, ale to wszystko przycichnie, jeżeli się nie zdecyduje do czynów.

— Eskadra pancerna wróciła do Cherbourga z swej eskursji na Atlantyki i wytrzymała próbę.

— W sobotę wyjedzie p. Latour d'Auvergne do Londynu.

— Czytamy w *Mémorial diplomatique*: Niektórzy z naszych współtowarzyszów podnieśli kwestyę, czy listy wystósowane przez cesarza Napoleona III. do zagranicznych monarchów, aby ich zaprosić na kongres były własnoręczne lub nie, otóż podajemy dokładne szczegóły co do ceremoniału używanego w korespondencyach między monarchami. Z wyjątkiem władców związanych z sobą bliskim pokrewieństwem, monarchowie korespondują ze sobą za pomocą listów, w których samo zakończenie, albo, aby użyć terminu technicznego, »la courtosie« jest wypisana własnoręcznie. »La courtosie« zowią się słowa grzeczności, które kładzie się w końcu listu, a które, jeśli list adresowany jest do cesarza lub króla są następujące: »Jestem panie bracie i kuzynie mój, WKMości dobrym bratem i kuzynem« (Je suis, monsieur mon frère et cousin de Votre Majesté le bon frère et cousin). Zachowuje się w tym względzie wzajemność. Lecz w niektórych razach, a nade wszystko jeżeli list jest kontrasygnowany przez ministra spraw zagranicznych, monarcha kładzie tylko podpis własnoręczny; list sam piszą ekspedyenci w gabinecie ministra. Listy przeznaczone przez cesarza do ojca S. mają wyjątkową »courtosie«, ułożoną w sposób następujący: »Prosząc ją o udzielenie memu domowi cesarskiemu jej błogosławieństwa apostołskiego, ponawiam Waszej Świętości zapewnienia uszanowania i przywiązania, z którem pozostaje, Ojczy Święty, Waszej Świętości uległym synem.« (En la priant d'accorder à ma maison impériale sa bénédiction apostolique, je renouvelle à Votre Sainteté les assurances du respectueux attachement avec lequel je suis, Très-Saint-Père, de Votre Béatitude le dévoué fils.

— Jeden z korespondentów paryskich belgijskiej *Indépendance* podaje niektóre ciekawe szczegóły o stanowisku politycznym w Turcyi w dzisiejszem, coraz groźniejszym powikłaniu europejskim. Powiada on, że wedle listów i wiadomości z Carogrodu »Porta wymieniła z Rosją ostatniemi czasy komunikacye, które ją mało zadowolniły, pod względem nadzwyczajnych uzbrojeń tego mocarstwa na wybrzeża morza Czarnego i Azowskiego i że Turcyja niezadowolniona z wykrętnej odpowiedzi gabinetu petersburskiego, zamierza odnowić swoje żądanie objaśnień, w wyrazach kategoryczniejszych.« Korespondent belgijskiego dziennika mniemając, iż ten krok Porty jest tylko możliwy jeżeli ją Anglia zachęca obietnicami materyjalnego poparcia na przypadek przykrych ewentualności, dodaje, że myśl zagrożenia Rosyi otwarciem ze strony Turcyi cieśnin morskich marynarkom wojennym Zachodu, jest przypuszczeniem zbyt daleko sięgającym, iżby ono miało już znaleźć wyraz w nocie dyplomatycznej. »Co pozostaje prawdziwym, powiada dalej tenże sam korespondent, to że Turcyja zbroi się z swej strony z wszelkiem wyteżeniem, na jakie tylko starczą jej finanse. Co także jest prawdziwym i groźniejszym, niż niebezpieczeństwo wojny z Rosją, to jest zachowanie się Serbii i księstw mołdawołoskich, którym Turcyja nie może w zupełności zaufać. Utrzymuje się uporczywie twierdzenie, że książęta Kuza i Obrenowicz podpisali traktat przymierza, na mocy którego w razie przewidywanej w skutek możliwych wypadków okupacyi ich ziem przez wojska tureckie, wspólnie tejsze okupacyi chcą się przeciwieć; że powierzone im ci dwaj książęta zdają się zawsze utrzymywać dobre stosunki z Portą, ale że te powierzości nie więcej znaczą w rzeczy samej, jak owe wzajemne uprzejmości i dekoracye, które zaszły w Krymie, gdzie posłannik sułtana składał komplementa swego monarchy carowi, a za to odebrał wraz z towarzysząmi dekoracyę, których spis podaje *Journal de Constantinople*. Prowincye chrześcijańskie nad brzegami Dunaju i Sawy są zawsze przedmiotem słusznego zajęcia rządu otomańskiego. Gabinet austriacki podziela te obawy i zapewniają, że jego ambasador w Carogrodzie wołać okupacyą turecką od ruchu rewolucyjnego, przystaje z góry na wszystko, co Porta uzna za stosowne, by zabezpieczyć się z tej strony i oddalić równocześnie niebezpieczeństwo od granicy węgierskiej. Wypadki więc, nade wszystko zaś fakta pozadyplomatyczne, zdają się nawet zwrócić uwagę na Wschód.« Tak kwestya polska przeciagana trwałością powstania, którego Rosya nie może zgnieść dotąd, któremu mocarstwa nie chciały w inny sposób położyć końca, przez wymuszenie wcześniej przedsięwziętymi środkami na Rosyi koncesyi mogących w zupełności zadowolnić Polaków przez Rosją uciśkanych, takto więc kwestya ta, nierozstrzygnięta wczasy lokalnie, grozi wybuchem na wszystkich punktach Europy. Kwestya ta stała się europejską przez słabość Rosyi, wahanie się Francyi, małoduszność Anglii, dwuznaczność Austrii.

Anglia.

Londyn, 25. Listopada. — Telegram Wolfa, który pierwszy podał wiadomość, że Anglia nie przystaje na kongres i że o tem pisze organ Palmerstona Morning Post, dał krzywy sąd o tem odmówieniu, niepodawszy powodów. Tymczasem mamy treść tego artykułu, a w tej treści widzimy dosyć jasny zarzut uczyniony Napoleonowi, poco on ucieka do kongresu, kiedy kongres niemoże więcej powiedzieć, jak powiedziano w notach; pocoż więc dalsze komedye słowami. Na dowód przytaczamy słowa Morning Posta: gabinet francuski na zapytanie angielskie o program odpowiedział, że kongres odpowie swemu zadaniu, jeżeli załatwi sprawę polską, szlezwicko-holsztyńską, włoską i multansko-włoską. A więc nie więcej, jak te cztery malenkie kwestye. Jeżeli na kongresie więcej nie będziemy mogli powiedzieć, jak to, co powiedzieliśmy w naszych depeszach, natenczas byłoby dla nas rzeczą nieprzyzwoitą spotkać się z Rosją, trzymając w ręku gałązkę oliwną, a bez prawdziwego postanowienia w sercu, gdy tymczasem Rosja trwa w swym systemie w Polsce ekstirpacyjnym a jej poseł wyciągałby do nas swe ręce trzymając miecz, z którego sączy jeszcze krew najszlachetniejszych ofiar. Ciężki więc czyni zarzut Morning Post cesarzowi Napoleonowi, że może myśleć o przypuszczeniu reprezentanta zbroczonej Rosji krwią niewinną polską. Wydaje się angielskiemu organowi Palmerstona rzeczą nieprzyzwoitą spotkać się na kongresie z Moskwą.

Austria.

Wiedeń, 19. Listop. — Dokończenie przerwanej mowy posła Zyblikiewicza:

Chodziło więc o uwolnienie ich od tego skrupułu i rzeczywiście wydano w tym celu dla Galicyi komentarz do ustawy o szanowaniu wolności osobistej i nietykalności mieszkań, a komentarz powiada, że te dwie ustawy nie stanowią przeszkody w przedsięwzięciu rewizyj od domu do domu. Komentarz ten powiada, że rewizye te tylko w należytej formie odbywać należy. Ale jakaż to jest według tego komentarza należyta forma? Sądziłby kto, że powinny być poszlaki? Nie! dość, że urzędnik, który ma odbywać rewizję, miał naprzd do tego pełnomocnictwo, upoważnienie od swej władzy; a upoważnienie takie niepotrzebuje być wydane na pewne mieszkanie, lub na imię jakiejś wymienionej osoby; może ono być ogólnem, wydanem na wszystkie nieprzewidziane wypadki, t. j. może ono być poprostu carte blanche.

Po owym komentarzu powiada rzeczzone rozporządzenie dalej: »Dla tego nakazuje się naczelnikom powiatowym, aby zaufanym powiatowym urzędnikom, na obławy albo w ogóle w służbie bezpieczeństwa publicznego wysyłanym, którzyby w ciągu pełnienia służby potrzebowali odbyć rewizye wydawali pisemne do tego upoważnienie.«

Otóż panowie, w takie pisemne upoważnienia, w takie cartes blanches zaopatrzeni byli tak po wsiach jak i miastach najpodrzedniejsze organa policyjne; rewizye i aresztowania przedsiębrano wtedy bez wszelkiej ceremonii, a w skutek tego nastąpił ów stan, który na początku mojej mowy opisałem.

Nadto niezwykle byli już te środki, jednak i na nich się nie skończyło: wszystko nie wydawało się jeszcze dostatecznem.

Zaprowadono więc ruchome wojskowe oddziały, którym, jak się zdaje, nadano nadzwyczajną władzę. Takie patrole zostające pod dowództwem podoficerów lub policyantów, zatrzymują każdego podróżnego odbywającego rewizye, zabierają rzeczy i osoby, które za podejrzone uznają. Raz jeszcze powtarzam to, panowie, że jeśli tacy ludzie mają władzę w rękach, z jaką bezprawnością i okrucieństwem muszą ją wykonywać.

J. Eksc. minister stanu powiedział dalej, że usposobienie w Galicyi nie jest takie, jakie opisał mowca, który mówił przedemną (Dietl). W istocie, panowie, od 90 lat, odkąd Galicya należy do Austrii, nie było jeszcze nigdy epoki, w którejby usposobienie w Galicyi było tak przychylnem dla rządu, jak w tym roku. Wszelki gniew znikł i najzaciętszy pozbył się go, a nie tylko Galicya lecz Polacy wszystkich krajów z największą ufnością spoglądali na Austrię. Nieprzyjaznych zamachów przeciw rządowi rząd nie potrzebował i nie potrzebuje stłumiać; my sami bylibyśmy pierwszymi, którzy musielibyśmy je zdusić w zarodzie. I cóż to jest, co rząd niepokoi? Są to, panowie, doniesienia, które władze krajowe rządowi przesyłają. A jakież to są sprawozdania? Obecnie nie jestem wprawdzie w tem położeniu, abym mógł przytoczyć sprawozdania dochodzące rząd w obecnej chwili o terażniejszym stanie Galicyi. Ale pozwólcie mi, panowie, że sięgnę do czasów nieco dawniejszych.

Podczas zamachu na cesarza Napoleona; a zdaje mi się, że był to zamach Orsiniego, pewien galicyjski przedsiębiorca trudniący się budową dróg otrzymał podczas licytacji, a była to publiczna licytacja, pozwolenie sprowadzenia sobie prochu do rozsadzania skał. Kiedy więc za pozwoleniem władz, a nawet władz wojskowych sprowadził sobie cenny proch, doniósł o tem urzędowi, który sam przewodniczył licytacji. Cóż więc czyni przełożony tego urzędu? Oto pisze do rządu: »Odkryto zapasy prochu, rewolucya jest bliską wybuchu a pozostaje ona w bezpośrednim związku z zamachem uczynionym na cesarza Napoleona!« Wysłano więc komisye, poruszono całą okolicę, cały kraj zaniepokojono. Nie odkryto więc ani zapasów prochu, ani wybuchnącej rewolucyi; lecz urzędnik osiągnął cel; w Wiedniu nmiemano, że dla tego nie odkryto, ponieważ nie było możliwości odkrycia rewolucyi, a w rząd centralny wpojono tem sprawozdaniem przekonanie, że Galicya stoi na wulkanie.

Panowie, możecie czytać w dziennikach o owych przedsięwzięciach zbrodni stanu w r. 1858, których siedliskiem miał być Kraków. Półurzędowi sprawozdawcy, tak jak dziś Gen. Corr., dodawali sobie odwagi do głoszenia: »Jest zbrodnia stanu; jest dążenie do odbudowania Polski; są wielkie strategiczne plany itd., a jak powiedziałem, dodawali sobie nawzajem ducha, że trzeba tylko wołu uchwycić za rogi, aby

wyrzec czystą prawdę: »wszystko to dąży do oderwania Galicyi.« My wszyscy mieszkający w Krakowie w ognisku tego strasznego sprzysiężenia, nie wiedzieliśmy o niem ani słowa i tylko z dzienników zaczerpnęliśmy wiadomości. Ale kiedy obywatele mocno zaniepokojeni nalegali na policyę, żeby raz sprzątała sprzysiężonych, żeby tych ludzi pozamykała, naówczas rzeczywiście zamknięto kilka osób i rozpoczęto proces kryminalny. A cóż wykazała rozprawa ostateczna? Oto stało w akcie oskarżenia: Poufny agent policyjny, posiadający szynkownię, zawiązał rewolucyjne przedsięwzięcie; zwerbował sobie studenta z techniki, który do jego karczmy przychodził, a student ten znowu zwerbował sobie jakiegoś furtyana czy kogoś podobnego. W jakim celu? Oto w celu oderwania Księstwa Krakowskiego od Austrii. Ów agent policyjny chciał się połączyć z Mierosławskim, lecz niestety nie miał pieniędzy; a zatem zwerbował sobie rzeczzonego studenta i tego kogoś drugiego, ażeby się postarali o pieniądze; i rzeczywiście zebrano na podróż dla owego policyjnego poufnika do Mierosławskiego sumę wynoszącą jeden reński i kilka krajcarów. Takie to więc było owo sławne sprzysiężenie oderwania Galicyi na celu mające. Poufnik policyjny udał się potem do policyi, doniósł o zdradzie głównej, jako denuncyant był wolnym, a student i ów drugi dostali się w ręce sądu. Otóż osiągnięto zamierzony cel, rząd nabawiono trwogi, a Galicya stała na wulkanie.

Przypomnę panom jeszcze jeden wypadek, o którym mówiono już tu w parlamencie. Panowie może sobie przypomnieć, że na poprzedniej kadencji zamieściliśmy byli interpelacyą do ministerstwa sprawiedliwości i stanu, ponieważ w mieście Tarnowie odbywało się śledztwo kryminalne na bardzo szeroką skalę.

Rzeczywiście było się czemu dziwić! Tarnów jest siedzibą sądu obwodowego, a jednak nieograniczono się na poruczeniu temuż sądowi śledztwa, lecz wysłano do Tarnowa komisją z sądu krajowego krakowskiego. 500 osób wciągnięto w to śledztwo, blisko 300 musiało przysięgać; każdy który stawał przed sądem, musiał w końcu składać przysięgę, chociaż sąd sam nie wiedział, czy ma przed sobą obżałowanego czy świadka. Każdemu zadawano pytanie: »Co pan wiesz o nieprzyjaznych rządowi manifestacyach w Tarnowie?« albo: »Co pan wiesz o komitecie rewolucyjnym?«

Cóż odpowiedział pan minister spraw wewn. na ową interpelacyą? W tonie grożącym, właśnie tak jak niedawno temu odpowiedział na naszą interpelacyą p. minister policyi i jak dziś odpowiedział p. minister stanu, w tym samym grożącym tonie odpowiedział naówczas p. minister spraw wewnętrznych: »Jest to przedsięwzięcie, zbrodnicze przedsięwzięcie, nie mogę dać wyjaśnienia, bo właśnie sądy zajmują się tą sprawą.«

Śledztwo ukończono; a cóż się okazało moi panowie?

Okazało się, że do tamtejszego przełożonego powiatu, który w Tarnowie właśnie pięć dni urzędował, ponieważ przybył był z Siedmiogrodu, że do tego przełożonego powiatu przyszła jakaś osoba, której podczas procesu nie wymieniono, i doniosła mu o istnieniu rewolucyjnego komitetu w Tarnowie; wymieniła ona nawet osoby tego rewolucyjnego komitetu; składali go jakiś szewc, krawiec, zegarmistrz i jeszcze jakiś czwarty rzemieślnik, którego sobie nie przypominam. Komitet ten według denuncyacji był w związku z zagranicą, miał on zmierzać do rewolucyi w Galicyi, a więc przygotowywał oderwanie Galicyi. Ta więc tajna denuncyacja pociągnęła za sobą wysłanie komisji z Krakowa; ona to spowodowała owe ogromne śledztwo i ową groźną odpowiedź na naszą interpelacyą. Ale cóż się pokazało? Nic innego nad to, że nic nie wykryto, że nieostrożna denuncyacja nie tylko miasto, lecz nawet rząd zaniepokoiła, a pana ministra administracyjnego spowodowała do owej odpowiedzi na naszą interpelacyą.

Jakież są dzisiejsze stosunki w Galicyi? Przyznaję, że może się zmieniło usposobienie dla rządu; może nie jest już takim, jak je wprzd w mej mowie opisałem; niezawodnie, jest to możliwem. Jednak rozważcie panowie, czy ucisk we wstępie mowy opisany, mógł utrzymać to usposobienie, jakie było z początkiem roku.

Niemamy prawa żądania od Was, abyscie zawierzyli nam na nasze słowo; nie mamy prawa domagania się, ażeby rząd nam wierzył na słowo; ale do czego mamy prawo, i co jest obowiązkiem rządu? Oto wysłuchać nas i zbadać rzecz. Niech rząd zajmie się raz zbadaniem stanu Galicyi.

Powie kto, że rząd już nieraz wysyłał w tym celu komisarzy. Tak jest posyłano ich; ale z kimże znosili się ci panowie, których na zbadanie wysyłano? Z tymi, których tu jako winnych podajemy. A przecież jest to rzeczą psychologicznie niemożliwą, aby winny sam na siebie wydawał wyrok. Innego rodzaju dochodzenie zaprowadzić należy.

Wspomnę np. tylko o tem, że nalegałem na p. ministra stanu, kiedy mu pokazywałem, że prowadzi się poufna korespondencya w Krakowie z tajną policyją warszawską, aby wysłał śledztwo do Krakowa, aby się raczył przekonać, że rosyjscy ajenci i szpiegi nie tylko są w Krakowie cierpieni, lecz że ich nawet władze protegują; że dałem p. ministrowi stanu pismo, pokazujące, iż wtenczas kiedy głośny Hermani — panowie sobie przypominacie, że go w Warszawie zakłuto — w Krakowie się kręcił, naczelnik komisji namiestniczej brał go w opiekę, utrzymywał o nim korespondencyą z warszawską tajną policyją; że prosiłem usilnie p. ministra stanu, aby wysłał do Krakowa komisye w celu zajęcia papierów tegoż naczelnika rządu i przekonania się, czy rzeczywiście koresponduje z rosyjską policyją. Panowie! takich śledztw, chociaż ciągle na to nalegałem, nigdy nie zarządzono. Ale jeśli chodzi o to, aby nas podejrzyc, jeśli chodzi o ciśnięcie nam podejrzyc i o przedstawienie w innym świetle bezprawioń w Galicyi, naówczas staje się to bez trudności.

Miałbym panowie więcej jeszcze do powiedzenia o tym przedmiocie; niestety brak mi siły fizycznej, a w takim położeniu i moralna nadto

wyczerpięta. Muszę więc na tem skończyć. (Oklaski w izbie i na galerji).

Odpowiedź ministra policyi barona Mecsérego: Mówca poprzedni wspominał o kilku faktach żywemi barwami przyozdobionych, które według jego zdania dowodzą naruszenia ustaw przez galicyjskie rządowe organa. W obec faktów nie masz innego środka nad ich zbadanie i sprawdzenie. Właśnie te same fakta są zapewne przytoczone w podaniu wręczonem p. ministrowi stanu. Sledztwo dopiero uczyni rządowi możliwym wydanie sądu o ich prawdziwości.

Ale naprzeciw ogólnego obrazu, który mówca poprzedni odmalował, a który właściwie przedstawia Galicyę jako kraj, w którym panuje czysta samowola, naprzeciw tego ogólnego obrazu pozwałam sobie postawić obraz także ogólny o rzeczywistych stosunkach; a twierdzenia moje poparte są dokumentami, które znaleziono u niektórych aresztowanych, a są w rękach władz.

Jeżeli w jakim kraju istnieje rząd tajny, który w rozgałęzieniu swem po całym kraju sięga swemi organami aż do gmin, jeżeli rząd ten przywłaszcza sobie czynności prawowej władzy w każdym znaczeniu, jeżeli rozpisuje podatki, jeżeli drukowane arkusze podatkowe rozsyła (słuchajcie!) jeżeli w niektórych razach karami grozi, jeżeli w Krakowie istnieje komenda placu, którą niedawno z całą rozległą registraturą schwytało, jeżeli ta komenda placu dzieli miasto na części, z których każda ma swój nadzór, jeżeli mieszkania są spisane, jeżeli kwatery i podwoły bywają nakazywane, jeżeli są raporty do tej komendy wystosowane, w których zandarmi narodowi o osobach podejrzanych — naturalnie podejrzanych w duchu rządu narodowego — zdają sprawę, jeżeli znajdują się raporty tejże komendzie składane przez dowódców powstańczych, żądających aby tego lub owego za to lub owo przestępstwo stawiono przed sąd wojenny krakowski, jeżeli taki stan istnieje, natenczas sądzę, iż jest bezwzględnie obowiązkiem rządu wystąpić przeciw temu wszelkimi środkami, których mu dostarczają prawa; a czy te prawa przekraczają, tego dopiero w każdym osobnym przypadku dowodzić potrzeba.

Samó opowiadanie, chociaż całkiem ufam słowom pana deputowanego, mnie przynajmniej nie wystarcza do uzasadnionego wyrokowania.

Zastanowiwszy się nad stanem Galicyi, jak się od jakiegoś czasu każdemu nieuprzedzonemu przedstawia, to już zewnętrznie biorąc przedstawia się tam ogromne zbiorowisko obcych, tłumny napływ cudzoziemców bez legitymacji i niebezpiecznych z kraju całego świata. W tym względzie istnieje policya dla obcych i przepisy meldunkowe, które jedynie podają władzom środki do zapobieżenia temu złemu: a złem jest to zawsze. Przepisy te prawne nie są wydane tylko dla stosunków nregulowanych, aby tylko wyczytać z gazet, że ten lub ów przybył; przepisy meldunkowe tyczą się właśnie takich czasów, w których władzom krajowym najbardziej na tem zależy aby się dowiedzieć o owych cudzoziemcach nie mały wpływ na spokojność kraju wywierających.

A jeśli zrobiono doświadczenie, że na dziesięciu przytrzymanych cudzoziemców z całą pewnością ośmiu ma fałszywe legitymacje, w takim razie mniemam, że całkiem będą usprawiedliwione ostrożności władz, które nad tą gałęzią wykonywania ustaw ściśle czuwają.

Nadmieniono, że często odbywają się rewizye, a nawet że odbywają się w nocy. Ale cóż można robić w takim stanie, jeśli się ma silne przekonanie, że tych, o których chodzi, w dzień wcale znaleźć nie można; trzeba iść w nocy, jeśli się chce osiągnąć cel.

Wskazałem pokrótce w ogólności i sądzę że dowiodł, że stan Galicyi nie jest tak różowy, jak go odmalował pan deputowany. A jeśli

powiada, że doniesienia władz krajowych dla tego tylko smutnie wyglądają, aby nabawić strachu rząd, to mogę jak najmocniej zapewnić, że rząd się nie boi. Nie zleknie on się swego zadania utrzymania we wszystkich okolicznościach powagi prawowitego rządu i bronięcia spokojnej części ludności galicyjskiej od gwałtów, które jeśliby dalej potrwały, doprowadziłyby kraj do upadku. (Bravo! w centrum i na lewej).

Na to odrzekł poseł Zyblikiewicz: Proszę o głos. Boję się rozprawy tą nużyć dłużej izbę; mógłbym bowiem p. ministrowi policyi natychmiast odpowiedzieć mojem własnem pismem, które do ministerstwa policyi wystosowałem. Ale mniemam, że znajdę jeszcze sposobność do obszerniejszego wyłożenia tej sprawy.

Galicya.

Kraków, 28. Listop. — Numer 270 (środy) Czasu skonfiskowała policya w Krakowie, z powodu zamieszczenia odezwy rządu narodowego w Warszawie, że powstanie nie ustaje, jak twierdzi Moskwa, ale wzrasta. Odezwę tę zamieszcza Ostsee Ztg a za nią dzisiejszy Staatsanzeiger w skróceniu.

Kronika miejscowa.

Poznań, 28. Listop. — Wczorajszy numer Ostdeutsche Ztg skonfiskowała policya, jak mówią, z powodu wstępного artykułu o prawie prasowem z dn. 1. Czerwca r. b.

Rozmaite wiadomości.

— Jeśli prawdą jest, co twierdzi dziennik Manchester Guardian, nic nie będzie z owego wielkiego procesu wytoczonego lordom: Palmerstonowi przez obrażonego małżonka. Dziennik ten bowiem pisze: »Jak słyhać, osoby co mają zamiłowanie w czytaniu rozpraw sądowych trybunału do spraw małżeńskich, nie będą rade usłyszeć, że się nic dokładniejszego w tej rzeczy nie dowiedzą, gdyż oskarżony zaprzeczając w całości obwinieniu, zawezwie powoda przez swego obrońcę, aby udowodnił dokumentami, że jest żonatym. Powód nie jest podobno w stanie uczynić temu wezwaniu zadosyć, a przez to cała sprawa musi się w nicz obrócić.« Jeżeli tak się rzecz ma, lord Palmerston wyostałby się ze szponów przeciwnika, lecz nie udowodniłby swojej niewinności.

Przybyli do Poznania dnia 27. Listopada.

HOTEL BERLINSKI: Szpingier i Freund z Gniezna, Nawrocki z Bydgoszczy, Freund z Berlina, Ikier z Wągrówca, ks. Szablewski z Powiedźca.
 POD CZARNYM ORŁEM: Żółtowski z Zajęczkowa, Kaminski z Kościana, Rzycki z Kraplewa, Taszarska z Kobylina, Kunze z Wrocławia, Jasińska z Michalcezy, Koperska z Stępcocina, Harmel z Leśniewa, Sulatyski z Grobna.
 SELIGA OBERZA: Schwarz z Landek, Schmidt z Buku, Trapezyński z Ujazdu, Roliński z Golinowa, Trapny ze Stuszewa.

Z dnia 28. Listopada.

BAZAR: hr. Kwilecki z Kobelnik, hr. Bniński z Samostrzela, Zakrzewski z Wyszek, Moraczewski z Naramowic, Zychliński z Skolnik, Błociszewski z Przecławia, hr. Dąbska z Kolaczkowa.
 MYLIUSA HOTEL DREZDEŃSKI: v. Lagisch z Pleszewa, Brand i Schindler z Berlina, Bellmann z Fürthu, Speyer z Wrocławia, Halle z Bamberg.
 BUSCHA HOTEL RZYMSKI: Rimbau z Langenstein, Krome z Behnstein, Cubin z Monachium, Berstock z Lipska, Mühlbach z Inowrocławia, Bronikowski z Kocieszyna, Bronikowski z Wilkowa, Schäfer z Gołuchowa, Hartrose z Kaslu, Reimer z Nowogojorku, Wittchenstein z Głogowa, Ermeler z Berlina, Hirschfeld z Hamburga.
 HOTEL DU NORD: Jackowski z Pałczyna, Szews z Dębowa, Khalss z Salzburga, Boek z Mannheimu, Stettner z Norymberga.
 STERNA HOTEL EUROPEJSKI: Wolski z Pleszewa, Petermann z Gumbina, Baerwald i Reling z Muskowa, Werchert z Kolonii.
 W MIESZKANIU PRYWATNEM: Sreńowicz z Polski, przy tumie nr. 7.; Murzyński z Jurkowa, St. Marcin nr. 19.

Co tylko opuścił prasę:

KALENDARZ POLSKI I GOSPODARSKI

dla
Wielkiego Xięstwa Poznańskiego
na rok Pański 1864.
z 7 drzeworytami.

Tuzin 2 Tal. 25 Sgr., pojedynczo 10 Sgr.
Poznań, w Październiku 1863.

W. Decker i Spółka.

Księgarnia N. Kamińskiego i Spółki w Poznaniu (Bazar) poleca: Dwie swoje **Czytelnie polską i francuską**, zaopatrzone w najnowsze dzieła; tudzież bibliotekę polską **Turowskiego**. — Katalogi mogą być udzielone.

Na żądanie Pana **Karola Schön**, majstra giserni w Poznaniu, zeznaje się niniejszemu, jako tenże w swój fabryce r. b. ułaf dla kościoła w **Kiekrzu** w dekanacie obornickim cztery dzwony średniej wielkości, dzwony te w głosie i melodyi, tak są dobrane, że podziwiają słuchających, a parafian najzupełniej zadowolniają. Pochwała na jaką zasługuje P. Schön w swój sztuce, ogłasza się publicznie, z tą rekomendacją interesentom, iż On odpowiada oczekiwaniom.

Kiekrz, dnia 27. Listopada 1863.

Kolegium Kościelne.

Koniki na kółkach, na biegunach i kijkach poleca w wielkim wyborze
W. Stange,
przy ulicy Wrocławskiej pod Nr. 60.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 27. Listopada 1863.

Zyto (wępel po 25 szefli) cicho. Na Listopad 29⁵/₆ list. 2²/₃ pien., na Listopad Grudzień 29⁵/₆ list. 2²/₃ pien., na Grudzień Styczeń 29¹¹/₁₂ list. 5⁵/₆ pien., na Styczeń Luty 30¹/₂ list. 1¹/₄ pien., na Luty Marzec 31 list. i pien., na wiosnę 31⁵/₆ list. 3¹/₄ pien.

Okowita (beczka 8000 proc. Trallesa) dosyć dobrze. Wypowiedziano 6000 kwart. Na Listopad 13¹/₃ list. 7¹/₂₄ pien., na Grudzień 13¹/₃ list. 7¹/₂₄ pien., na Styczeń 13⁵/₁₂ list. 3⁵/₆ pien., na Luty 13⁷/₁₂ list. 1¹/₂ pien., na Marzec 13³/₄ pien. i list., na Kwiecień 13¹¹/₁₂ pien. i list.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 27. Listopada.

Pszenica 50—60 tal.
 Zyto na Listopad i Listopad Grudzień 36¹/₄ do 35³/₄ tal., na Grudzień Styczeń 36¹/₄—35³/₄ tal., na wiosnę 38—37¹/₂ tal., na Maj Czerwiec 38³/₄—38 tal.
 Jęczmień wielki i mały 31—35 tal.
 Groch do gotowania 38—48 tal.
 Groch na pastwę 38—48 tal.
 Rzep zimowy 84—86 tal.
 Rzepik zimowy 82—84 tal.

Olej rzepiowy na Listopad 12¹/₆ tal., na Listopad Grudzień 12—11¹/₁₂ tal.

Olej lniany 14¹/₂ tal.

Okowita na Listopad, Listopad Grudzień i Grudzień Styczeń 14³/₈—1¹/₄—1¹/₃ tal., na Kwiecień Maj 15¹/₆—1¹/₁₂ tal., na Maj Czerwiec 15¹/₃ tal., na Czerwiec Lipiec 15³/₄—2³/₃ tal.

Kurs giełdy Berlińskiej.

Dnia 27. Listopada 1863.	Sto- pa pCt.	Na pr. kurant	
		papie- rami.	gotowi- zną.
Pożyczka rządowa dobrowolna.	4 ¹ / ₂	—	98 ³ / ₄
„ z roku 1859.	4 ¹ / ₂	—	103 ³ / ₄
„ z roku 1856.	4 ¹ / ₂	—	98 ³ / ₄
„ z roku 1853.	4	—	95
Oblig. długu skarbowego	3 ¹ / ₂	—	87
dito Marchii Elektoralnej i Nowej	3 ¹ / ₂	—	—
dito miasta Berlina.	4 ¹ / ₂	—	99 ¹ / ₂
dito „ „	3 ¹ / ₂	—	85 ¹ / ₄
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej	3 ¹ / ₂	—	87 ¹ / ₂
dito „ „	4	—	99
dito Pruss Wschodnich	3 ¹ / ₂	—	81 ¹ / ₂
dito Pomorskie	3 ¹ / ₂	—	86 ¹ / ₂
dito „ „	4 ¹ / ₄	—	98 ¹ / ₂
dito W. X. Poznańskiego	4	—	—
dito W. X. Poznańskiego	3 ¹ / ₂	—	—
dito W. X. Pozn. (nowe).	4	—	91
dito Szląskie	3 ¹ / ₂	—	89 ³ / ₄
dito Pruss Zachodnich	3 ¹ / ₂	—	82 ¹ / ₂
Bilety rentowe Poznańskie	4	—	92
Obligacje miejskie II. Em. Pozn.	4	—	—
Obligacje prowincyjne Poznańskie	5	—	—
Papiery banku prow. Poznańskiego	—	—	92
Louisdory	—	—	110
Akcyje kolei żelazn. Starogr. Pozn.	4	—	97 ¹ / ₂